

Årsmelding 2003/2004

Innledning

Styret i foreningen har bestått av følgende medlemmer: Anne Krogstad, Anne Karen Bjelland, Tord Larsen, Jorun Bræck Ramstad, Annelin Eriksen og Halvard Vike (leder).

Foreningen fikk ny leder og ett nytt styremedlem ved valget i 2004, henholdsvis Halvard Vike og Anne Karin Bjelland. Styret har brukt en del tid og krefter på å konstituere seg, få oversikt og diskutere framtidig strategi. Økonomien, som har skapt en del hodebry for foreningen så langt, er i ferd med å komme under kontroll, ikke minst takket være den store innsats som er nedlagt i dette arbeidet gjennom tidligere år. For øvrig har styret lagt vekt på å ta utfordringen fra det tidligere styret, som framfor alt er å gjøre foreningen mer utadvendt og bruke kreftene til å styrke dens betydning og relevans for faktiske og potensielle medlemmer som ikke tilhører det tradisjonelle kjernemiljøet på universitetene, men som befinner seg i ulike posisjoner utenfor Akademia.

Norsk Antropologisk Forening befinner seg ved en historisk skillevei. Det betydelige administrative arbeidet som tidligere ble nedlagt i forbindelse med medlemsarbeidet og økonomistyringen er betydelig effektivisert, i og med at Universitetsforlaget har overtatt viktige funksjoner. Vi har dessuten endelig fått et nettsted for Antropolognytt som kan brukes som den informasjons- og nettverkssentralen den skal være. Vi er nå stadig mer opptatt av at "Antropologinorge" i løpet av de siste årene har endret karakter. Antallet uteksaminerte antropologer har økt kraftig, og det gjelder i enda høyere grad den andelen av disse som ikke går inn i akademiske jobber. Langt de fleste antropologer arbeider utenfor Akademia, og Norsk Antropologisk Forening har satt seg som overordnet mål å bli mer relevant for denne gruppen. Styret får stadig bekreftelser på at mange av disse ønsker at foreningen skal spille en mer aktiv rolle som et aktivt knutepunkt i norsk antropologi. I tillegg representerer disse antropologene et betydelig rekrutteringspotensial. Styret forsøker å legge stor vekt på begge deler.

Norsk Antropologisk Tidsskrift har fått nye redaktører. Olaf Smedal og Knut Rio (begge ved Universitetet i Bergen), ble konstituert i 2003, og stiller til valg for en full periode ved årsmøtet i 2004. I arbeidet med tidsskriftet har de med seg redaksjonssekretær Bjørn Berthelsen. Redaktørene kan melde om god tilstrømning av manus. Styret vil i denne forbindelse rette en takk til Signe Howell, som avsluttet sitt arbeid som redaktør våren 2004.

Styremøter

Det har vært avholdt til sammen tre styremøter siden forrige årsmøte. Referatene fra de to første (det siste ble avholdt dagen før årsmøtet) foreligger som Vedlegg 8.

Økonomi

Foreningens egenkapital er i dag på kr. 286.083,- (se Vedlegg 6). Sammenlikner man med egenkapitalen i 1999, da den reelle beholdningen var på kr. 60.000, har vi i dag en solid økonomi. Ser man på kapitalutviklingen i løpet av 2003, kan det imidlertid se ut til at Foreningens kapitalbeholdning er betydelig redusert siste år. Men utregninger ved kalenderårets slutt gjengir ikke nødvendigvis den reelle driftsbalansen for året. Pr. 01.01.04 hadde vi flere store utestående fordringer vedrørende 2003. Blant annet har Universitetsforlaget fakturert foreningen for mye for medlemsservicen i 2003, noe som ble etterbetalt i 2004. Den største regningen fra Universitetsforlaget er dessuten fra 2002, fra den

perioden Universitetsforlaget fakturerte foreningen for forlagets andel av medlemsinnbetalingene. Vi har heller ikke fått utbetalt medlemsinntektene for 2003 fra Universitetsforlaget før nå nylig. Universitetsforlaget beklager feilene/forsinkelsene og vil ordne opp i regnskapsrutinene.

Videre har foreningen kr. 45.000 utestående fra universitetsinstituttene i årlige tilskudd. Den manglende faktureringen av instituttene for fjoråret må hovedsaklig tas på foreningens kappe. Her har det vært et visst etterslep når det gjelder regnskapsavslutninger, med derav sviktende oversikt. Foreningens reelle driftsbalanse viser således et overskudd på kr. 56.351,-. Dette er et bra resultat tatt i betraktning at det ble operert med et underskudd i budsjettet for 2003.

Frem til sommeren 2003 opererte foreningen med tre ulike konti: En ”medlemskonto”, en høyrentekonto og en driftskonto. Disse ble disponert av henholdsvis Eldar Bråten, Arild Hovland og Anne Krogstad. Etter at Universitetsforlaget tok over medlems servicen, fant vi det hensiktsmessig å samle de tre kontiene til en felles driftskonto. Denne disponeres nå av Anne Krogstad. Sammenslåingen, samt det at én person nå er hovedansvarlig, vil gjøre det lettere å holde oversikt over foreningens økonomi. En annen forenkling gjelder foreningens regnskaper. Fra tidligere år har disse strukket seg over tre år. Heretter vil årsregnskapene settes opp fra år til år.

Revisor, Hilde Lidén, har med visse forbehold, godkjent årsregnskapene for 2001 og 2002 (henholdsvis Vedlegg 4 og Vedlegg 5). Hun har også godkjent årsregnskapet for 2003 (Vedlegg 7).

Budsjett for 2004

Foreningen har, som tidligere nevnt, gått fra å være en liten og nettverksbasert sammenslutning til å bli en stor organisasjon med flere hundre medlemmer. Det har i flere år vært et ønske om å ”profesjonalisere” foreningsarbeidet. Et ledd i dette arbeidet har vært å få Universitetsforlaget til å ta seg av medlems servicen. Selv om forlaget har hatt ”startproblemer” med det regnskapsmessige, er vi fornøyd med å ha fått til dette samarbeidet. Et annet ledd i profesjonaliseringen er å opparbeide økonomisk overskudd til å kunne lønne en foreningssekretær. Dette vil lette arbeidsbyrden for styret.

I budsjettet for 2004 (se Vedlegg 1) tar foreningen høyde for sekretærutgifter (anslagsvis en 15 prosent stilling i lønnstrinn 28). Videre vil vi oppgradere Webhotell/nettløsning for A-nytt. Sistnevnte dreier seg om en helt nødvendig engangsutgift på ca. kr. 30.000,-. Den tidligere nettløsningen fungerte dårlig. Årlig nettleie vil dessuten bli betraktelig lavere enn tidligere. Endelig må vi kalkulere inn et underskudd fra Tromsø-konferansen. Foreningen var forberedt på sistnevnte utgift – vi ville gjerne yte litt ekstra for å få folk til Tromsø. Øvrige utgifter er stort sett som for tidligere år. Alt i alt opererer vi med et budsjettunderskudd for 2004 på ca. kr. 17.000,-.

Norsk Antropologisk Tidsskrift

De nye redaktørene v/Knut Rio har deltatt i to styremøter, og dialogen er svært god. Tidsskriftets framtidige profil vil bli et viktig tema for styret, og dets oppgave vil være å gi innspill og for øvrig være en aktiv støttespiller for redaktørene. Redaktørene rapporterer at siden de høsten 2003 begynte å ta imot manus, sende dem ut til konsulenter, sende ut bøker til anmeldelse etc. har arbeidet gått bra. De møter stort sett bare velvilje og iherdig arbeid blant konsulenter og anmeldere, og forfatterne er fornøyd med den behandling de får.

Redaktørene har hatt åtte artikler i prosessen mot de to numrene som etterfølger det siste dobbeltnummeret Signe Howell sto ansvarlig for. Dette er artikler av varierende kvalitet, men alle anses som trygt innenfor rammene av det aksepterte kvalitetsnivået. Det neste nummer etter disse to, altså 1-2/2005, vil forhåpentligvis bli et dobbeltnummer fra konferansen, med inviterte bidrag.

Redaktørene har overtatt et betydelig antall bokanmeldelser fra red. i Oslo, og har nå om lag 25 anmeldelser som kan fylle ut de neste numrene.

Et viktig mål er å profilere tidsskriftet som et rekrutteringsorgan; et sted hvor unge antropologer kan få presentert sin arbeider og starte sin publiseringskarriere. Videre jobber redaksjonen med å opprettholde og fornye debattseksjonen i tidsskriftet.

Redaksjonen har sammen med styret i foreningen diskutert en rekke andre tiltak som kan bidra til å skape en enda større bredde i tidsskriftets profil, både hva gjelder tema, sjanger og forfattere, og har dessuten drøftet muligheten for at tidsskriftet kan fungere som en lanseringsplattform for utgivelse av de beste artiklene i internasjonale tidsskrifter. Vi vil komme tilbake til dette ved neste korsvei.

Nettsidene

Styret har i året som har gått arbeidet videre med nettløsningen for foreningens hjemmeside. Dette har gått forholdsvis langsomt, og det skyldes til dels uforutsette hendelser som vi ikke har vært herre over. Men den nye nettløsningen er nå på plass, og det er all grunn til å tro at de tekniske problemene som har hemmet oss i dette arbeidet så langt, nå er overvunnet.

For 2-3 år siden fikk foreningen sin hjemmeside på Internett, og medlemsbladet AntropologNytt gikk over fra papirutgave til nettutgave. Webløsningen vi kjøpte oss fungerte imidlertid ikke tilfredsstillende. Saker forsvant, det var vanskelig å legge inn bilder, enkelte av våre menyer/linker kunne ikke redigeres av oss, sidene var overfølsomme for varianter av anførselstegn og andre tegn, det var umulig å lagre stoff på aktivitetskalenderen, for å nevne noen av problemene. Styret brukte firmaet Deriga i Trondheim til å lage en ny webløsning for oss. På denne måten har vi fått på plass en del nye funksjoner.

De nye sidene har et enkelt og brukervennlig administratorverktøy. Systemet består av moduler, det vil si at dersom vi i fremtiden ønske å utvide med nye funksjoner, er det enkelt å bygge ut sidene. Dette var ikke mulig med det gamle sideoppsettet.

Arbeidet med aktiv bruk av nettsiden vil være et satsingsområde framover. Nina Tveter er ansvarlig for nettsiden, og hun har vært i nær dialog med styret om arbeidet. Framfor alt vil vi sørge for at hjemmesiden og Antropolognytt skal fungere som et aktivt nyhetssted med formidling og erfaringsutveksling til beste for flest mulig av medlemmene.

Etter- og videreutdanning og annen utadvendt virksomhet

Styret har i året som har gått viet dette stor oppmerksomhet. Det skyldes blant annet foreningens tidligere forpliktelser, som har vist seg å være vanskelig å gripe. Det skyldes også en sterk og konstruktiv vilje blant representantene for antropologer utenfor Akademia når det gjelder å stimulere foreningen til å bli mer relevant for dem.

Styret har hatt flere møter og samtaler med representantene for antropologer utenfor Akademia. Det første treffpunktet var en konferanse som ble avholdt på Akershus Festning høsten 2003, hvor foreningen deltok med en representant. Senere hadde foreningen en serie uformelle møter med flere av dem som var delaktige i arrangementet. Vi konstaterte at det disse antropologene etterspurte, ikke først og fremst var etter- og videreutdanning, men at foreningen spilte en mer aktiv rolle som nettverksbygger, kontaktformidler og bidragsyter til faglige utvekslinger der disse antropologene mer systematisk kunne dra nytte av den akademiske antropologien i sitt arbeid.

Denne etterspørselen har blitt forsøkt imøtekommet på flere måter. I mars inviterte foreningen til en idédugnad som omfattet noen av de omtalte representantene for antropologer utenfor Akademia og de ansvarlige for hovedfag- og masterstudentenes forum "Antropologer i Arbeid" ved SAI.

Det var enighet om at antropologer utenfor Akademia ønsker følgende:

- Å bli bedre integrert i det antropologiske fagfellesskapet.
- Få mer kontakt med hverandre gjennom (kanskje årlige?) treffpunkter
- Gjøre årskonferansen mer rettet mot deres interesser.
- Etablere et årlig møtested i form av en konferanse/kurs (over to-tre dager?) der oppdaterte forskere yter "spisset faglig påfyll" på sentrale områder, og hvor deltakernes erfaringer kan utveksles og dessuten bringes tilbake til den akademiske kunnskapsbanken. Opplegget bør være selvfinansierende, altså basert på deltakeravgift.
- At antropologer utenfor akademia blir premissleverandører i arbeid av denne typen.

I mars utlyste UNIVETT ved Universitetet i Oslo midler til etter- og videreutdanning. Styret valgte, i samarbeid med SAI, å søke på disse midlene. Vi lyktes og fikk 115.000 kr. i støtte til å forberede og tilrettelegge for et etter- og videreutdanningsopplegg for antropologer utenfor Akademia. Dette arbeidet vil bli satt i gang våren 2004 med sikte på å etablere et opplegg våren 2005. Foreningens og SAI's felles ambisjon med disse midlene er å etablere et opplegg som de ulike sosialantropologiske institutter og foreningen er felles om, og som favner nasjonalt. Vi tenker oss primært en årlig etter- og videreutdanningskonferanse, kanskje på et fast sted, hvor forskende antropologer bidrar med forelesninger og seminarer om temaer som tjener som faglig oppdatering på sentrale områder for antropologer utenfor Akademia. Konferansen/kurset skal i hovedsak være selvfinansierende. Mye tyder på at etterspørselen og betalingsvilligheten er til stede.

Styret finner det naturlig at den nasjonale forankringen sikres ved at den arbeidsgruppa som ble nedsatt i forbindelse med vedtaket i 1999 om å etablere "oppdateringskurs" opprettholdes, eventuelt endres noe. Dette vil vi komme tilbake til.

Årskonferansen i 2004 har også fått en profil som i noen grad vender seg mer i retning av interessene blant antropologer som ikke bare arbeider med forskning i sitt daglige virke. Arbeidsgruppen fra Tromsø, som har fått en viktig nettverksfunksjon, blir videreført/gjentatt, og i tillegg blir det gjennomført det vi har kalt en "panelsamtale" der temaet altså er "Antropologer i privat sektor". Begge deler må antas å ha bidratt til at påmeldingen til konferansen er rekordstor.

Rekruttering av nye medlemmer

Norsk Antropologisk Forening har nå omkring 376 medlemmer. Medlemstallet har gått noe opp, men økningen er likevel mye mindre enn vi burde slå oss til ro med. Høsten 2003 gikk Universitetsforlaget i bresjen for et rekrutteringstiltak der uteksaminerte hovedfagstudenter

fikk et årsabonnement og ett års medlemskap i NAF i gave, finansiert av instituttene og NAF i fellesskap. Tiltaket må anses som svært positivt, og NAF vil være aktiv når det gjelder å påse at det blir fulgt opp. Styret ønsker å troppe opp på de tilstelninger som noen av instituttene avholder i den forbindelse, markere vår eksistens og oppfordre alle til å fornye medlemskapet etter det første året.

I tillegg til dette har foreningen arbeidet med å samle en oversikt over antropologer som ikke er medlemmer, og vi har tenkt å bruke denne som et utgangspunkt for et rekrutteringsbrev som er tenkt som et slags "kjedebrev" som sendes "via via". Endelig tar vi sikte på å opprette en medlemskontakt blant hovedfag- og masterstudentene ved hvert lærested som kan fungere som rekrutteringsagenter mot at de mottar et gratis abonnement og medlemskap i foreningen.

Årskonferansen 2003

Årskonferansen 2003 ble som kjent avholdt i Tromsø under tittelen "Antropologiens Merkevarer". Konferansen hadde 100 påmeldte deltakere, og var på alle måter en suksess. Valg av tema var blant annet motivert av ønsket om å diskutere de utfordringer som møter antropologer som arbeider utenfor Akademia og/eller med oppgaver som fordrer flerfaglig kompetanse og /eller tverrfaglig samarbeid. Dessuten håper arrangørene at temaet ville appellere til refleksjoner av mer faghistorisk karakter, for eksempel av den typen som understøtter arbeidet med å bygge vår disiplinære identitet og vårt fagfellesskap.

Æresforelesningen ble holdt av Professor Georg Henriksen – til alles store faglige tilfredshet.

Regnskapet foreligger som Vedlegg til årsmeldingen.

Årskonferansen 2005

Styret har vurdert flere alternativer for neste års konferanse. Vi setter stor pris på at det faktisk har vært krefter utenfor universitetene som har vist entusiasme for å påta seg arrangementet. Arrangementets omfang er imidlertid nå så stort at vi må regne med at det først og fremst er universitetsmiljøene som har kapasitet til å gjennomføre det. Dersom vi legger "rundgangsprinsippet" til grunn, betyr det at Institutt for Sosialantropologi ved Universitetet i Bergen er den mest aktuelle kandidaten. Dette alternativet er spesielt attraktivt siden instituttet er i ferd med å gjennomføre et omfattende forskningsprogram med tittelen *Challenging the State: Transmutations of Power in Contemporary Global Realities*. Styret i Norsk Antropologisk Forening takker Institutt for Sosialantropologi ved Universitetet i Bergen for å ha vist interesse for å påta seg årskonferansen i 2005.

Mye tyder på at arrangementet er i ferd med å bli bedre institusjonalisert i den betydning at rutiner og arbeidsform har blitt festet på papir og blir gjort tilgjengelig i håndboksform for framtidige arrangører. For 2004-konferansens vedkommende, har denne siden ved arbeidet blitt vesentlig styrket ikke minst takket være Inger Lise Schwabs store innsats. Hun har vært sekretær for arrangementskomitéen i Oslo, som altså har omfattet Sosialantropologisk Institutt (SAI), Norsk Institutt for Oppvekst, Velferd og Aldring (NOVA) og Institutt for samfunnsforskning (ISF).

I denne forbindelsen vil styret også benytte anledningen til å takke arrangementskomitéen i Oslo for arbeidet den har nedlagt i forberedelsene til årets rekordstore konferanse. Den har omfattet Anne Krogstad, Øyvind Fuglerud, Halvard Vike, Mona Paulsrud, Marianne E. Lien,

Christian Krohn-Hansen og altså sekretæren Inger-Lise Schwab. Styret retter en særlig takk til Krohn-Hansen, som har ledet komitéen, og til Schwab.

Administrativ bistand

Norsk Antropologisk Forening har et kapasitetsproblem. Så langt har det meste av arbeidet blitt investert i sentrale oppgaver knyttet til tidsskriftet, økonomi, konferansen og andre forvaltningsmessige oppgaver. Det store arbeidet som har vært nedlagt av tidligere styre, gjør at det nåværende styret har fått muligheter til å bruke kreftene til andre ting. Likevel opplever vi at det er svært vanskelig å påta seg nye forpliktelser uten en form for bistand som kan håndtere den forholdsvis betydelige mengden av løpende oppgaver. Siden styret består av forskende antropologer, som i perioder er ”koplet fra” den løpende virksomheten, er det svært vanskelig å strekke til.

Vi er derfor, hvis vi finner at økonomien tillater det, å ansette en sekretær i anslagsvis 15% som kan gjøre oss i stand til å gjøre Norsk Antropologisk Forening mindre intern. Vi har, som det framgår av det vi har sagt ovenfor, ambisjoner om å arbeide mer utadrettet og påta oss nye oppgaver i den forbindelse; til beste for det etter hvert store antall antropologer som har andre interesser enn det tradisjonelle akademiske kjernemiljøet. Dersom vi skal bidra til å binde Antropologinorge bedre sammen, og bidra til å skape et mer levende faglig fellesskap på tvers av de mange ulike arbeidskontekstene vi befinner oss i, er administrativ hjelp trolig helt nødvendig.

Halvard Vike
Leder, Norsk Antropologisk Forening

Vedleggene til årsmeldingen kan fås ved henvendelse til foreningens leder.